

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 august 2017

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte: Petru Ursache,

Judecătorii: Petru Moraru și Ghenadie Nicolaev,

examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de reprezentantul legal al părții vătămate minore, Iurcenco Aliona și de avocatul Cocoș Mariana în numele inculpatului, prin care se solicită casarea sentinței Judecătorei Ialoveni din 28 iulie 2016 și deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, în cauza penală în privința lui

Raicoglo Gheorghi Xxxxx, născut la xx xxxxx
xxxx, originar reg. Xxxxx, XXXXXXX și domiciliat
or. Xxxxx, str. XXXXXXXXXXX, xx, ap. x.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 16.11.2015 – 28.07.2016;

Instanța de apel: 13.09.2016 – 28.03.2017;

Instanța de recurs: 22.06.2017 – 09.08.2017.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătorei Ialoveni din 28 iulie 2016, *pe baza probelor administrate în faza de urmărire penală*, Raicoglo Gheorghi a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, la pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 250 (două sute cincizeci) unități convenționale, echivalentul a 5000 (cinci mii) lei.

Acțiunea civilă înaintată de partea vătămată Xxxxxxx Xxxxxxx, a fost admisă în principiu, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor cuvenite să hotărască instanța în ordinea procedurii civile.

2. Pentru pronunțarea sentinței, prima instanță a constatat în fapt, că Raicoglo Gheorghi, la 03 septembrie 2015, aproximativ la ora 21:00, intenționat, din motive huliganice, încălcând grosolan ordinea publică, în loc public, în stradă în fața garajului din curtea blocului locativ amplasat pe adresa str. XXXXXXXXXXX, xx, or. Ialoveni, fără careva motive întemeiate, fiind supărat de faptul că minorul Xxxxxxx Xxxxxxx, a bătut cu palma în ușa garajului unde el se afla, în prezența altor doi minori, exprimându-se cu cuvinte necenzurate s-a apropiat de Xxxxxxx Xxxxxxx care era așezat pe o bancă din fața blocului, l-a apucat cu mâna de gât, apoi i-a astupat gura, lovindu-l cu capul de scaun, după care i-a mai aplicat 5-6 lovituri cu palma în regiunea feței și capului, acțiuni care prin conținutul lor se deosebesc prin obraznicie deosebită.

Ca consecință a agresiunii huliganice, potrivit concluziei raportului de expertiză medico-legală nr. 2425/D din 13 octombrie 2015, lui XXXXXXXX XXXXXXXX i-au fost cauzate leziuni corporale care condiționează o dereglare a sănătății de scurtă durată, fiind calificate ca vătămare corporală ușoară.

3. Reprezentantul legal al părții vătămate, Iurcenco Aliona a contestat sentința cu apel, solicitând casarea acesteia în partea stabilirii pedepsei și în partea soluționării acțiunii civile cu pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care inculpatului să-i fie aplicată o pedeapsă mai aspră, sub formă de amendă cu admiterea integrală a acțiunii civile și încasarea din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a sumei de 10000 lei cu titlu de prejudiciu material și a sumei de 50000 lei cu titlu de prejudiciu moral.

În argumentarea apelului, reprezentantul legal al părții vătămate a invocat că prin prisma prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, lui Raicoglo Gheorghii urma să-i fie aplicată pedeapsa în mărime de 700 unități convenționale.

Totodată, apelantul a invocat ilegalitatea sentinței și în partea soluționării acțiunii civile, considerând că prima instanță urma să se expună pe marginea pretențiilor formulate în vederea încasării prejudiciului material în sumă de 10000 lei, cât și asupra prejudiciului moral, care a fost apreciat la suma de 50000 lei, din motiv că minorul XXXXXXXX XXXXXXXX a avut de suferit în urma acțiunilor ilegale ale inculpatului atât fizic, cât și psihic.

Suma de 50000 lei, fiind considerată a fi suficientă și în măsură să compenseze suferințele psihice cauzate de inculpat.

3.1. Inculpatul a depus apel nemotivat, solicitând casarea sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care să fie aplicate prevederile art. 55 Cod penal.

3.2. Avocatul Cocoș Mariana în numele inculpatului a depus cerere de apel motivată, în care a solicitat încetarea procesului penal intentat în privința lui Raicoglo Gheorghii în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, în temeiul Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În motivarea apelului a invocat că inculpatul nu a fost anterior condamnat, are studii superioare, este caracterizat pozitiv în societate și la locul de muncă, cauza a fost examinată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, ultimul recunoscând în întregime vinovăția.

Referitor la soluția de admitere în principiu a acțiunii civile, apărarea a indicat că nici în cadrul urmăririi penale și nici în prima instanță, partea vătămată nu a depus acțiune civilă prin care să se indice și să se probeze cuantumul prejudiciului material și moral, menționând că potrivit recipisei prezentate inculpatul a făcut dovada achitării prejudiciului părții vătămate în sumă de 7000 lei, deși partea vătămată și reprezentantul acesteia nu au făcut dovada existenței prejudiciului.

În opinia apărării, Raicoglo Gheorghii a achitat pe deplin prejudiciul cauzat părții vătămate, iar în cazul în care ar exista, Raicoglo Gheorghii este dispus să-l recupereze.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, au fost respinse ca nefondate apelurile declarate de avocatul Cocoș Mariana în numele inculpatului și de inculpat, admis apelul declarat de reprezentantul legal al

părții vătămate Iurcenco Aliona, casată parțial sentința în latura civilă cu privire la încasarea prejudiciului moral și în această parte a fost pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care s-a dispus încasarea din contul inculpatului Raicoglo Gheorghî în beneficiul lui XXXXXXXX XXXXXXXX a sumei de 2000 (două mii) lei, cu titlu de prejudiciu moral.

În rest, celelalte dispoziții ale hotărârii atacate au fost menținute.

4.1. Pentru pronunțarea soluției nominalizate, instanța de apel a reținut că prima instanță a stabilit corect starea de fapt și de drept ce corespunde probelor din dosar, care au fost apreciate corect, încadrând just acțiunile inculpatului Raicoglo Gheorghî în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, după semnele calificative - huliganism, adică acțiunile intenționate care încalcă grosolan ordinea publică, însoțite de aplicarea violenței asupra persoanei, acțiuni care prin conținutul lor, se deosebesc printr-o obrăznicie deosebită.

4.2. Cu referire la solicitarea inculpatului și a avocatului acestuia cu privire la aplicarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, instanța de apel a menționat că prevederile invocate nu sunt aplicabile în privința inculpatului.

Având în susținere prevederile art. 10 alin. (1) lit. k) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016, instanța de apel a constatat că reprezentantul legal al părții vătămate, Iurcenco Aliona nu a înaintat acțiune civilă în nici în cadrul urmăririi penale și nici în instanțele de judecată, însă prin ordonanța procurorului din 28 septembrie 2015, XXXXXXXX XXXXXXXX a fost recunoscut în calitate de parte civilă fără a fi înaintată o acțiune civilă, în cererea de recunoaștere în calitate de parte civilă fiind indicat că a suferit un prejudiciu material și moral în sumă de 50000 lei (f.d. 26-27).

În asemenea circumstanțe, instanța de apel a reținut că Raicoglo Gheorghî nu a recuperat părții vătămate XXXXXXXX XXXXXXXX prejudiciul material în sumă de 10000 lei și prejudiciu moral estimat la suma de 50000 lei.

Or, deși inculpatul a declarat că a achitat prejudiciul material părții vătămate în sumă de 7000 lei și partea vătămată nu are pretenții materiale față de el, totuși în ședința de judecată a instanței de apel s-a atestat că reprezentantul părții vătămate, Iurcenco Aliona, are pretenții materiale față de inculpat, în sumă de 10000 lei și morale în sumă de 50000 lei.

Cu referire la solicitarea inculpatului privind aplicarea prevederilor art. 55 Cod penal, instanța de apel a conchis că în speță nu sunt întrunite condițiile stipulate la această normă, deoarece prin acțiunile sale, inculpatul a cauzat părții vătămate minore vătămări corporale ușoare, prejudiciind relațiile sociale cu privire la integritatea corporală, sănătatea sau libertatea psihică (morală) a persoanei, iar prin prisma prevederilor art. 61 Cod penal, scopul legii penale nu va fi atins prin liberarea de răspundere penală.

Instanța de apel a accentuat că infracțiunea săvârșită de inculpat are un grad prejudiciabil sporit și cu toate că inculpatul a săvârșit pentru prima dată o infracțiune mai puțin gravă, a recunoscut vina, în rezultatul acțiunilor sale au fost cauzate vătămări corporale ușoare părții vătămate, fapt ce denotă că corectarea acestuia nu este posibilă fără ca acesta să fie supus răspunderii penale, nefiind astfel întrunite condițiile prevăzute de art. 55 alin. (1) Cod penal.

4.3. Cu referire la apelul declarat de reprezentantul legal al părții vătămate, Iurcenco Aliona, prin care s-a solicitat aplicarea unei pedepse mai aspre față de inculpat, instanța de apel a reținut, că potrivit sentinței adoptate, Raicoglo Gheorghii a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 287 alin. (1) Cod penal, cu aplicarea pedepsei sub formă de amendă în mărime de 250 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 5000 lei.

Astfel, analizând circumstanțele cauzei și a personalității inculpatului, comportamentul acestuia în viața socială, înaintea și după săvârșirea infracțiunii incriminate, instanța de apel a apreciat ca fiind neîntemeiate alegațiile titularului apelului, deoarece prima instanță la stabilirea pedepsei lui Raicoglo Gheorghii, în conformitate cu prevederile art. art. 7, 61, 75-78 Cod penal, a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, care prin prisma art. 16 Cod penal, face parte din categoria celor mai puțin grave, de motivul infracțiunii, de personalitatea inculpatului care este caracterizat pozitiv, este încadrat în câmpul muncii (f.d. 92), anterior nu a fost condamnat (f.d. 45); drept circumstanțe atenuante au fost stabilite recunoașterea vinei, repararea parțială a prejudiciului material și moral (f.d. 94), căința sinceră manifestată prin scuzele aduse părții vătămate și reprezentantului legal al părții vătămate de către inculpat în ședința de judecată; circumstanțe agravante nu au fost stabilite.

În opinia instanței de apel, aplicarea unei pedepse sub formă de amendă va asigura realizarea scopurilor pedepsei penale, este echitabilă faptei infracționale săvârșite și corespunde cu împrejurările cauzei, cu normele legale și care va atinge scopul de corectare și reeducare a inculpatului.

Cu referire la prevederile art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, instanța de apel a enunțat că în speță, limita maximă a pedepsei cu amendă prevăzută de art. 287 alin. (1) Cod penal este de 525 unități convenționale, iar pedeapsa minimă - 150 unități convenționale, iar la caz prima instanță i-a stabilit inculpatului pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 250 unități convenționale, ce constituie 5000 lei.

Așadar, instanța de apel a constatat că nu este întemeiat argumentul reprezentantului legal al părții vătămate precum că lui Raicoglo Gheorghii urma să-i fie aplicată pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 700 unități convenționale, or, prima instanță prin prisma prevederilor art. 364¹ Cod de procedură penală, i-a stabilit inculpatului o pedeapsă corectă și echitabilă.

4.4. Cu referire la dezacordul reprezentantului legal al părții vătămate minore, Iurcenco Aliona cu soluția primei instanțe privind admiterea în principiu a acțiunii civile și lăsarea acesteia spre soluționare instanței civile, instanța de apel a notat că reprezentantul legal al părții vătămate are pretenții materiale față de inculpatul Raicoglo Gheorghii, pretenții pe care le-a invocat și în cererea de apel.

Astfel, Iurcenco Aliona a indicat că partea vătămată Xxxxxxxx Xxxxxxxx a suportat suferințe fizice și psihice, motiv pentru care solicită încasarea prejudiciului material în sumă de 10000 lei și încasarea prejudiciului moral în sumă de 50000 lei.

Prin urmare, instanța de apel a accentuat că prima instanță neîntemeiat și nemotivat nu a examinat în fond acțiunea civilă înaintată de partea civilă în cadrul procesului penal, admitând în principiu pretențiile de încasare a prejudiciului material

și moral, lăsând la discreția instanței în ordine civilă să se expună asupra cuantumului despăgubirii.

În acest sens, s-a reținut că prin acțiunile sale, Raicoglo Gheorghii i-a cauzat părții vătămate minore o dereglare a sănătății de scurtă durată și în baza acestui criteriu se califică ca vătămare ușoară, provocându-i suferințe fizice și psihice, vinovăția acestuia în săvârșirea infracțiunii de huliganism fiind dovedită în afara oricărui dubii.

Totodată, instanța de apel a reținut că inculpatul Raicoglo Gheorghii a achitat părții vătămate suma de 7000 lei, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele dosarului, iar reprezentantul părții vătămate a comunicat că are bonuri ce certifică cheltuielile materiale în sumă de 6700 lei.

Prin urmare, instanța de judecată a conchis că reprezentantul părții vătămate nu deține probe care ar demonstra întinderea prejudiciului invocat, din acest motiv menținând dispozițiile sentinței în partea admiterii în principiu a pretențiilor de încasare a prejudiciului material, urmând ca asupra cuantumului despăgubirilor convenite să se pronunțe instanța în ordinea procedurii civile.

În ce privește solicitarea privind repararea prejudiciului moral, instanța de apel, având în susținere prevederile art. 1422 Cod civil, a stabilit că părții vătămate XXXXXXXX XXXXXXXX i-a fost cauzată prin infracțiunea săvârșită de către Raicoglo Gheorghii vătămare ușoară a integrității corporale, circumstanțe care i-au cauzat părții vătămate minore suferințe fizice și psihice.

În atare circumstanțe, instanța de apel a opinat că suma de 50000 lei în calitate de prejudiciu moral solicitată de reprezentantul părții vătămate este exagerată, luând în considerație totodată și faptul că la stabilirea cuantumului prejudiciului moral, urmează a se ține cont atât de gravitatea suferințelor pricinuite, dar și de starea materială a inculpatului.

În acest context, instanța de apel ținând cont de gravitatea cauzării suferințelor psihice, de impactul incidentului asupra integrității corporale a minorului, de faptul că inculpatul a dorit să repare benevol prejudiciul material cauzat, a ajuns la concluzia că suma de 2000 lei, este echitabilă în raport cu suferințele fizice și psihice suportate de partea vătămată.

5. Reprezentantul legal al părții vătămate, Iurcenco Aliona, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, a contestat decizia instanței de apel cu recurs ordinar, solicitând casarea acesteia în latura civilă în partea soluționării prejudiciului moral, cu dispunerea încasării din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 50000 lei.

În argumentarea recursului, titularul cererii invocă dezacordul cu concluzia instanței de apel privind încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate a prejudiciului moral în sumă de 2000 lei, considerând că soluția respectivă este pripită, nejustificată și motivată insuficient.

În opinia recurentului, instanța de apel nu a cuantificat corect și echitabil echivalentul bănesc al suferințelor morale suportate de partea vătămată în urma acțiunilor infracționale ale inculpatului.

Susține că prejudiciile nepatrimoniale, denumite și prejudicii morale, constituie acele consecințe dăunătoare care nu pot fi evaluate în bani, deci cu conținut

neeconomic și care rezultă din atingerile și încălcările drepturilor personale nepatrimoniale.

Asemenea consecințe pot fi durerile fizice și psihice, atingerile aduse onoarei, cinstei, demnității, prestigiului sau reputației unei persoane etc.

Deși cuantificarea prejudiciului moral nu este supusă unor criterii legale de determinare, prejudiciile morale se stabilesc prin apreciere, ca urmare a aplicării criteriilor referitoare la consecințele negative suferite de cei în cauză, în plan fizic, psihic și afectiv, importanța valorilor lezate, măsura în care acestea au fost lezate, intensitatea cu care au fost percepute consecințele vătămării, etc.

Remarcă recurentul că, în rezultatul acțiunilor huliganice ale inculpatului, părții vătămate i-au fost aduse atingeri onoarei și demnității, cât și i-au fost provocate suferințe fizice în rezultatul aplicării loviturilor, cu cauzarea unei vătămări ușoare sub formă de traumă cranio-cerebrală, fiind îndeplinite condițiile legale privind încasarea de la inculpat, în folosul părții vătămate minore XXXXXXXX XXXXXXXX a prejudiciului moral produs prin infracțiune.

În viziunea recurentului, repararea prejudiciului moral prin încasarea de la inculpat în beneficiul părții vătămate a sumei de 50000 lei, se apreciază ca fiind în deplină concordanță cu principiul răspunderii civile delictuale care impune reparația integrală, reală și efectivă a daunelor morale, cu luarea în considerare a urmărilor faptei asupra integrității corporale și sănătății părții vătămate, a naturii și duratei acestora, având în vedere și exigențele art. 3 din Protocolul nr. 7 la CțEDO.

În sensul prevederilor CțEDO, menționează că prejudiciul moral se exprimă prin necesitatea ca partea vătămată să primească o satisfacție echitabilă pentru daunele morale suportate. Quantumul despăgubirilor trebuie stabilit astfel, încât acesta să aibă efect compensatoriu și nu trebuie să constituie nici sume excesive pentru autorii daunelor și nici venituri nejustificate pentru victimele daunelor.

A accentuat recurentul, că instanța de apel la soluționarea acțiunii civile nu a luat în calcul faptul că partea vătămată este un copil, impactul negativ major pe care infracțiunea a avut-o asupra personalității fizice și psihicul lui XXXXXXXX XXXXXXXX.

Amploarea suferințelor morale a părții vătămate este determinată de particularitățile personale ale acesteia și de importanța subiectivă pe care o au consecințele negative ale infracțiunii asupra ei - factorii de stres, cât și de acel „preț” subiectiv pe care partea vătămată îl „plătește” sub forma epuizării resurselor organismului său pentru adaptarea psiho-fiziologică la noile condiții de existență după trauma suportată.

În opinia recurentului, deși instanța de apel just a subliniat că „integritatea fizică a persoanei este un atribut esențial și un drept fundamental al persoanei, care în caz de orice vătămare corporală poate pretinde o compensație bănească sau de altă natură”, ea nu a dat apreciere corectă factorilor obiectivi care determină mărimea compensației și anume: faptul că a fost lezat un drept fundamental de importanță vitală - dreptul la integritatea fizică și sănătatea persoanei; gradul sporit de suportare de către partea vătămată a suferințelor psihice și fizice prin cauzarea vătămării corporale; faptul că prejudiciul a fost cauzat în urma unei fapte intenționate, drept urmare, concluzionând neîntemeiat că suma de 2000 lei este „echitabilă pentru

recuperarea prejudiciului moral, pentru suferințele fizice și psihice suportate de partea vătămată”.

Remarcă că în cadrul examinării cauzei în instanțele de fond, partea vătămată a menționat expres că comportamentul agresiv al inculpatului i-a cauzat suferințe psihice, exprimate prin simțul de inferioritate și frică față de inculpat ca agresor.

Partea vătămată este copil, la vârsta de formare a personalității.

Gradul de emotivitate este sporit, ceea ce duce la o sensibilitate psihologică puternică. Sentimentul de spaimă, frica de o violență fizică, de o eventuală întâlnire inopinată cu agresorul (fiind vecini), duce la izolarea copilului de societate.

Circumstanțele vizate marchează viitorul copilului.

Există pericolul ca minorul să aibă frică de a fi agresat sau maltratat în continuare de un adult, chiar mutilat sufletește.

Or, în speță suntem în prezența unui prejudiciu juvenil, ce reprezintă un tip aparte de daună corporală, care creează în favoarea părții vătămate un drept special la reparație.

Vârsta părții vătămate are importanță aparte, acesta este o persoană tânără și, în mod special, afectează posibilitatea de a beneficia de avantajele specifice vârstei tinere.

La caz, în urma faptei infracționale, minorul a devenit frustrat, tinde spre singurătate, evită de a ieși în curte și a comunica cu semenii săi, fiind obsedat de frica chiar a unei eventuale priviri ostile a inculpatului.

Consideră recurentul, că stabilind încasarea unei sume derizorii drept recompensă pentru prejudiciul moral cauzat, instanța de apel nu a ținut cont de un aspect important la cuantificarea daunelor morale și anume durerile fizice suferite de partea vătămată atât în momentul producerii incidentului, cât și ulterior, ca urmare a tratamentelor medicale necesare recuperării.

Astfel, în pofida tratamentului administrat, durerile fizice ale părții vătămate continuă, deoarece în rezultatul leziunilor corporale cauzate de către inculpat - trauma cranio-cerebrală, manifestată prin comoție cerebrală, nu s-a reușit vindecarea deplină, ceea ce condiționează o stare psihologică de depresie și anxietate.

Mai mult, pe parcurs starea sănătății părții vătămate s-a înrăutățit, aceasta necesitând consultarea permanentă a specialiștilor și efectuarea periodică a tratamentului, fapt confirmat prin declarațiile date de reprezentantul legal al părții vătămate în instanța de apel și actele medicale anexate.

De asemenea, în opinia recurentului instanța de apel urma să ia în calcul la stabilirea cuantumului despăgubirilor morale și durerile psihice suportate de partea vătămată ca urmare a traumei cranio-cerebrale cauzate.

Or, aceasta resimte un sentiment de neliniște din cauza agravării stării sănătății în rezultatul traumei suportate și imposibilității de a se recupera definitiv.

Consideră că instanța de apel nu a ținut cont de practica judiciară și de Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 6 privind satisfacția echitabilă, potrivit căreia, în conformitate cu jurisprudența CtEDO, în cazul violării art. 2 al Convenției - dreptul la viață (prejudicierea integrității fizice a persoanei circumscriindu-se acestui drept), de către instanțele judecătorești pot fi acordate ca satisfacție morală sume în mărime de 6000-30000 euro, echivalentul în lei moldovenești.

5.1. Avocatul Cocoș Mariana în numele inculpatului, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6), 11) Cod de procedură penală, a declarat recurs ordinar, solicitând casarea hotărârilor judecătorești adoptate în speță cu pronunțarea unei noi hotărâri prin care în privința inculpatului să fie dispusă aplicarea prevederilor Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În argumentarea recursului apărarea invocă dezacordul cu hotărârile judecătorești, menționând că în sensul prevederilor art. 75 Cod penal, inculpatul anterior nu a fost condamnat, are studii superioare, este caracterizat pozitiv în societate și la locul de muncă, a solicitat examinarea cauzei în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, s-a căit sincer de le săvârșite și a cerut scuze familiei părții vătămate, mai mult, acesta a reparat prejudiciul cauzat achitând benevol suma de 7000 lei.

În sensul art. 76 alin. (2) Cod penal, consideră că la caz pot fi identificate circumstanțele consimțământul părții vătămate, motivul de compătimire cu care a acționat vinovatul, întreținerea părinților inapți de muncă.

Cu referire la acțiunea civilă susține că, reprezentantul părții vătămate nu a depus, nici în cadrul urmăririi penale și nici în instanțele de fond, acțiune civilă prin care să indice și să probeze cuantumul prejudiciului material și moral în caz de existență a acestuia.

Reieșind din cele expuse consideră apărarea că Raicoglo Gheorghe a achitat pe deplin prejudiciul cauzat părții vătămate, iar în cazul în care ar exista, inculpatul a fost și este dispus să-l recupereze.

Consideră că reprezentantul legal al părții vătămate, deși a primit suma de 7000 lei, nu ar putea prezenta spre justificare probe în cauzarea prejudiciului material, deoarece tratamentul lui XXXXXXXX XXXXXXXX a fost acoperit integral de polița de asigurare obligatorie.

Menționează apărarea că prevederile art. 219 alin. (9) Cod de procedură penală, au fost respectate atât de către instanța de judecată cât și de acuzatorul de stat, iar partea vătămată a fost asistată și de un apărător ales, însă o acțiune civilă în acest sens nu a fost înaintată în conformitate cu prevederile art. 219 alin. (5) Cod de procedură penală.

Acțiunea civilă se depune cu respectarea prevederilor art. 219 Cod de procedură penală, însă în speță nu a fost prezentate probe incontestabile ce ar justifica stabilirea cuantumului concret al prejudiciului.

Prejudiciul trebuie să fie stabilit în conformitate cu art. 1423 alin. (1) Cod civil, coroborat cu art. 219 alin. (4) Cod de procedură penală, de asemenea urmând a se ține cont de scopul ca evaluarea să nu fie una subiectivă și pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără justă cauză.

Astfel, o condiție indispensabilă de admitere a acțiunii civile în procesul penal constă în faptul întocmirii cererii în forma prevăzută de lege, în care subiectul activ al acțiunii civile indică care este prejudiciul exact cauzat prin infracțiune.

Apărarea reiterează că inculpatul nu a primit o copie a acțiunii civile, în cazul existenței acesteia, pentru a face cunoștință cu probele ce dovedesc întinderea prejudiciului cauzat, mărimea acestuia, astfel ca inculpatul să se poată expune.

Sușține recurentul că la materialele cauzei penale se regăsește doar ordonanța de recunoaștere în calitate de parte civilă, în care este indicat prejudiciul material și moral în sumă de 50000 lei (f.d. 26-27), însă ordonanța respectivă nu se egalează cu o acțiune civilă, prin care se argumentează întinderea și mărimea prejudiciului material și moral.

Or, la materialele cauzei nu există nici o probă anexată prin care să fie stabilită suma exact suportată a prejudiciului material.

Inculpatul a achitat suma de 7000 lei reprezentantului legal Iurcenco Aliona fără a solicita probe în ce privește întinderea prejudiciului material.

Iar în asemenea situație, se conchide că inculpatul și-a onorat benevol și din proprie inițiativă obligația morală în ce privește situația creată, fapt ce demonstrează că acesta nu se eschivează de la repararea prejudiciului cauzat, ci dimpotrivă se căiește sincer și dorește să compenseze daunele cauzate prin acțiunile sale.

Accentuează apărarea că după pronunțarea deciziei instanței de apel, reprezentantul legal Iurcenco Aliona a refuzat categoric de la inculpatul Raicoglo Gheorghi suma de 2000 lei stabilită pentru repararea prejudiciului moral prin infracțiune.

Astfel, inculpatul a depus cauțiune în sumă de 2400 lei la contul curent special al executorului judecătoresc Braniște Dumitru, prin care se atestă faptul că acesta dorește repararea și a prejudiciului moral cauzat prin infracțiune.

6. Asupra recursurilor declarate a prezentat referință procurorul care s-a expus pentru respingerea acestora ca fiind inadmisibile, deoarece temeiurile invocate de recurenți nu și-au găsit confirmare, iar argumentele invocate au format obiect de examinare în instanța de apel, asupra căroră aceasta s-a expus argumentat.

Acuzarea consideră că, în prezenta cauză nu se constată erori de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, ce ar permite instanței de recurs să intervină în hotărârea contestată.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare în baza materialelor din dosar, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestora din următoarele considerente

În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

În sensul art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel. Erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial.

7.1. Cu referire la recursul declarat de reprezentantul legal al părții vătămate minore, Iurcenco Aliona.

Din recursul declarat se evidențiază că recurentul invocă temei pentru casarea deciziei prevederile art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, care stipulează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazurile în care hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

Colegiul penal concluzionează că acest temei nu și-a găsit confirmarea în cauza dată, menționând în acest sens următoarele.

Conform art. 387 alin. (1), (3) Cod de procedură penală, odată cu sentința de condamnare, instanța de judecată, apreciind dacă sunt dovedite temeiurile și mărimea pagubei cerute de partea civilă, admite acțiunea civilă, în tot sau în parte, ori o respinge.

Astfel, Colegiul penal consideră că, instanța de apel, la examinarea acțiunii civile, a respectat prevederile legale și a ajuns la concluzia corectă, de a admite parțial acțiunea civilă în partea încasării prejudiciului moral, cu dispunerea încasării din contul inculpatului în beneficiul părții vătămate XXXXXXXX XXXXXXXX a sumei de 2000 lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Totodată, instanța de recurs menționează că, despăgubirile pentru prejudiciile morale se disting de cele pentru prejudiciile materiale prin faptul că acestea nu se probează, ci se stabilesc de instanța de judecată prin evaluare.

În acest scop, pentru ca evaluarea să nu fie una subiectivă ori pentru a nu se ajunge la o îmbogățire fără just temei, este necesar să fie luate în considerare suferințele fizice și morale susceptibile în mod rezonabil care au fost cauzate prin fapta săvârșită de inculpat, precum și de toate consecințele acesteia.

Anume în acest context, instanța de apel a evaluat corect dauna morală în sumă de 2000 lei, fiind luate în considerare suferințele fizice ale părții vătămate, statutul acesteia în societate, gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, consecințele survenite, precum și măsura în care această compensare poate aduce satisfacție părții vătămate.

Mai mult, art. 5 alin. (2) Cod penal, prevede că apărarea drepturilor și intereselor unei persoane nu poate fi realizată prin încălcarea drepturilor și intereselor altei persoane.

Instanța de recurs ține să menționeze că la caz nu sunt aplicabile prevederile art. 3 din Protocolul nr. 7 la CțEDO, deoarece acestea se referă la dreptul la despăgubiri în caz de eroare judiciară, iar Recomandarea Curții Supreme de Justiție nr. 6 privind satisfacția echitabilă, se referă la aplicarea în practică a Legii nr. 87 din 21 aprilie 2011 privind repararea de către stat a prejudiciului cauzat prin încălcarea dreptului la judecarea în termen rezonabil a cauzei sau a dreptului la executarea în termen rezonabil a hotărârii judecătorești, dar și faptul că însuși condamnarea inculpatului constituie o satisfacție morală pentru partea vătămată

Totodată, potrivit practicii judiciare, în materia despăgubirilor materiale sau morale, nu există temei de casare care să îngăduie instanței de recurs să reaprecieze cuantumul acțiunii civile. Ca atare, în recurs nu se poate solicita reactualizarea despăgubirilor cuvenite, stabilite de instanța de fond.

7.2. Cu referire la recursul declarat de avocatul Cocoș Mariana în numele inculpatului.

Reieșind din conținutul recursului declarat de avocat, Colegiul penal constată că titularul acestuia invocă temeiul pentru recurs stipulat la pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel când instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel,

hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția sau motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar, ori instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Însă Colegiul reține că, recurentul nu a indicat concret asupra căror motive invocate în apel, nu s-a expus instanța de apel, care sunt circumstanțele prin care se constată că hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, că motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii, care este eroarea gravă de fapt, raportată la exigențele art. 6 pct. 11¹⁾ Cod de procedură penală, pe care a admis-o instanța de apel, care a afectat soluția instanței, or poziția instanței de recurs de a suplini din oficiu recursul recurentului prin constatări subiective constituie o derogare de la principiul contradictorialității în condițiile egalității armelor.

În acest context, Colegiul penal ține să menționeze că, conform art. 24 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii.

La fel, apărarea a invocat temeiul pentru recurs stipulat la pct. 11 alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală, care statuează că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care aplicarea pedepsei a fost înlăturată de o nouă lege sau anulată de un act de amnistie.

Însă, verificând circumstanțele cauzei în raport cu norma de drept citată, Colegiul constată că acest temei nu-și găsește confirmare în speța dedusă judecării.

În acest context, Colegiul penal menționează că, la 09 septembrie 2016 au intrat în vigoare prevederile Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Potrivit art. (1) alin. (1), (2) al Legii nominalizate, prezenta lege se aplică condiționat și exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate care manifestă căință activă în cadrul procesului penal și celor condamnate care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, perioadei de probațiune sau termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă aceste persoane cad sub incidența prevederilor art. art. 2-9, 11 și 12.

Căința activă a persoanei se determină în conformitate cu criteriile stabilite la art. 57 Cod penal nr. 985-XV din 18 aprilie 2002, fără a ține cont de criteriul gravității faptei comise.

Conform art. 57 alin. (1) Cod penal, persoana care pentru prima oară a săvârșit o infracțiune ușoară sau mai puțin gravă poate fi liberată de răspundere penală dacă ea, după săvârșirea infracțiunii, s-a autodenunțat de bună voie, a contribuit activ la descoperirea acesteia, a compensat valoarea daunei materiale cauzate sau, în alt mod, a reparat prejudiciul pricinuit de infracțiune.

Totodată, potrivit art. 10 alin. (1) lit. k) al Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prevederile art. art. 1-9 nu se aplică persoanei învinuite, inculpate sau condamnate care nu a reparat integral prejudiciul cauzat prin infracțiunea pentru care este urmărită sau, după caz, a fost condamnată.

Deci, dat fiind faptul că prejudiciul cauzat prin infracțiune nu a fost reparat, rezultă că nu sunt întrunite toate condițiile pentru aplicarea Legii nr. 210 din 29 iulie 2016 privind amnistia în legătură cu aniversarea a 25-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova în privința lui Raicoglo Gheorghii.

În atare circumstanțe, raportând situația reținută în cauză la prevederile art. 432 alin. (2) Cod de procedură penală, rezultă că lipsesc temeiuri de drept de casare a hotărârii contestate și, prin urmare, se impune soluția inadmisibilității recursurilor ordinare declarate, ca fiind vădit neîntemeiate.

8. În corespundere cu art. 432 alin. (1), (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de reprezentantul legal al părții vătămate minore, Iurcenco Aliona și de avocatul Cocos Mariana în numele inculpatului, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 28 martie 2017, în cauza penală în privința lui **Raicoglo Gheorghii Xxxxx**, ca fiind vădit neîntemeiate.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 25 august 2017.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Petru Moraru

Ghenadie Nicolaev